

POORTAOL

GRATIS VESTINGKRANT VOOR EN DOOR BEWONERS VAN DE VESTING WOUDRICHEM
REDACTIE: DAALDERSTRAAT 4 ▾ 4285 AV WOUDRICHEM ▾ info@woudrichemvesting.nl ▾ JAARGANG 21 ▾ 6 november ▾ 2023

BREAKING: TANKENS DIENT BOUWAANVRAAG IN VOOR NIEUW GROOT BEDRIJFSPAND OP TERREIN HOGE MAASDIJK.

DE NAAM 'CELLAR DOOR' VERWIJST NAAR DE WIJNKELDER WAAR EEUWEN LANG OOK HET LEKKERSTE ETEN WERD BEWAARD.

OP SOMMIGE DAGEN PASSEREN MEER DAN 50.000 VOGELS DE VESTING. LEES HOE JAN-WILLEM DAT ALLEMAAL ZO HEEFT UITGEVOGELD.

BENT U OOK ZO TROTS OP ONS VISSERIJMUSEUM? ZE KUNNEN UW STEUN ECHT GOED GEBRUIKEN. TIP: WORDT DONATEUR!

"MAAS" VRAAGT WETHOUDER OM WERELDERFGOEDVLAG OP TE HANGEN BIJ WATER- EN LAND-POORT. NU NOG 2 MASTEN ;-)

TANKENS DOET BOUWAANVRAAG

De gemeente Altena heeft op 20-11 jl. een aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen. De aanvraag werd afgelopen donderdag in het Altena Nieuws gepubliceerd en het betreft aanvraag voor het bouwen van een bedrijfspand nabij Hoge Maasdijk 1 in Woudrichem (op voormalige Fort terrein). De aanvraag is door Tankens Projectontwikkeling ingediend. Uit de begeleidende tekening valt op te maken dat het om een nieuw bedrijfspand gaat dat omschreven wordt als fase 1 Prefab Betonbouw en dat in het midden van het perceel geprojecteerd staat (ge-deelte waar nu oa caravans en campers gestald worden). Zie ook onderstaande impressie. Op dezelfde tekening staat ook de volgende fase vermeld. Die omvat een bedrijfswoning, 2 grote bedrijfspanden en een kantoor.

Door de redactie is afgelopen vrijdagochtend aan Tankens gevraagd om een nadere toelichting te geven, maar betreffende verantwoordelijke bleek al met week-end te zijn. Ook op zaterdag is er verder geen reactie gekomen. Stichting Respectvol Ontwikkeling Hoge Maasdijk (ROHM) reageerde als volgt: "Het is een absurd plan, waarschijnlijk hoopt de eigenaar dat partijen hun portemonnee gaan trekken om ze uit te kopen." Afgelopen juni werd via een persbericht gemeld dat aannemer Tankens en Bouwlinie definitief gestopt zijn met het woningbouwproject op de Hoge Maasdijk. Samen met de gemeente Altena wilden zij op korte termijn verschillende scenario's voor de locatie, waar een bedrijfsbestemming op zit, nader verkennen. Kennelijk met dit als resultaat.

'CELLAR DOOR' GAAT IN DECEMBER OPEN

Zij is volleerd sommelier en komt uit Lithouwen. Hij is chef de cuisine en groeide op in Sint-Maartensdijk centraal gelegen op het Zeeuwse eiland Tholen. We hebben het over Paulina Kasimovaitė en Kalai van Vossen. Ze zijn niet alleen jong en samen een stel, ze delen ook een grote passie voor gastronomie en fine dining en starten **vanaf 7 december in 't Oude Raedthuys** met een eigen concept, "Cellar Door".

Dat is tegenwoordig onontkomelijk als je een culinaire aspiraties hebt. Dus hebben Paulina en Kalai goed nagedacht over de uitstraling, over waar zij met hun restaurant voor staan en vooral ook over wat ze de gasten wilt laten ervaren. Daarvoor deden ze wereldwijd inspiratie op bij toprestaurants en waren ze al twee jaar op zoek naar een historisch pand "waar passie en erfgoed samenkomen". Uiteindelijk vielen ze voor het pand 't Oude Raedthuys. Via crowdfunding haalde ze een dikke honderd-duizend euro binnen voor hun 'Cellar Door'. Geld dat ze gebruiken voor de opstart en inrichting van het restaurant. Ook aan ambitie is er geen gebrek. Kalai en Paulina zien het als hun missie om het beste fine dining restaurant van Nederland te worden. Kortom tijd voor een welkoms interview.

Bij "MAASI" kwamen zij zich vorige week voorstellen. "Best spannend maar we vonden het erg leuk om te doen en kregen de indruk dat we echt welkom zijn in de vesting" aldus Paulina. "We kregen het gevoel dat de vesting een hechte gemeenschap is en dat de bewoners zich bij onze plannen betrokken voelen" roept Kalai van achter het stuur. Ze zitten namelijk in de auto met de gsm op de luidspreker en zijn op weg

naar hun werk in Haarlem. Op de vraag wat hun keuken bijzonder maakt, antwoordt hij: "kooptechnisch ga ik de Baltische keuken combineren met de Franse Keuken. Zoiets bestaat, voor zover wij het weten, nog niet. Zeker niet in Nederland en dat is een mooie uitdaging. Paulina vervolgt: "Daar zoek ik passende wijnen bij en we presenteren het op een dusdanige wijze dat je het gevoel krijgt op vakantie te zijn."

Een vermelding in de gidsen van Michelin en Gault & Millau vinden ze minder belangrijk dan de beleving van hun gasten "We willen onze liefde en passie delen of zoals op de website staat 'niet alleen genieten van heerlijke smaken, maar ook van de warmte van echte gastvrijheid'. Dan gaat het balletje vanzelf wel rollen."

Die website ziet er overigens zeer professioneel uit met sfeervolle fotografie, een strak logo en natuurlijk ook in twee talen zodat ook gasten uit het buitenland de weg naar Woudrichem weten te vinden. Er kan al reserveerd worden. Paulina haast zich nog om te vermelden dat er een aanbetaling per persoon gevraagd wordt bij de reservering. "Dat is om een 'no-show' te voorkomen en het helpt ons met de opstart. Die aanbetaling wordt in mindering op de rekening gebracht en tot 1 dag voor de reservering is restitutie mogelijk." Kijk op www.restaurantcellardoor.com

©©
Redactie:
Ronald van den Ende, Ewa Wildmark
Fotografie:
Cellar Door, Anemiek van Straten,
Ewa Wildmark, 't Woerkums Hoekske
Illustratie: Ineke Becht
Contact:
06-53 20 60 99
info@woudrichemvesting.nl

't Poortaal-archief vind je op
www.woudrichemvesting.nl
©©

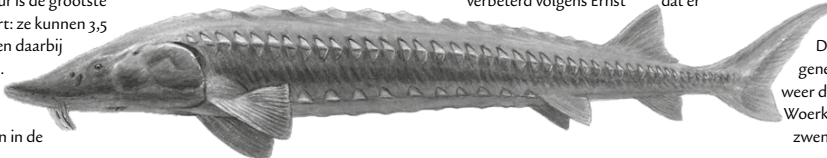
KOMT DE STEUR OIT WEER TERUG IN DE RIVIER WAARIN HIJ MILJOENEN JAREN GEZWOMMEN HEEFT ?

Afgelopen dinsdag werd er in het Arsenaal voor de vrienden van het visserijmuseum een lezing gehouden door Ernst Schrijver van ARK Rewilding Nederland over de Steur. De Europese steur (Acipenser sturio) is één van de oudste nog levende vissoorten en kwam al miljoenen jaren geleden in onze rivieren voor. De steur is de grootste vis die hier thuishoort: ze kunnen 3,5 meter lang worden en daarbij ruim 300 kilo wegen. Anders dan de zalm of paling paait de steur meerdere keren in de

de 40 jaar dat zij leven. De mannetjes zijn om de 10 jaar geslachtsrijp en de vrouwtjes om de 14 jaar. De eitjes worden in de kiezelbeddingen van de grote rivieren bevrucht en de larfjes trekken na zo'n 2 jaar richting de zeedelta om te wennen aan zout water. Vaak hebben ze daar jaren voor nodig.

Door de dijken en dammen die er na de waternoedsramp gebouwd zijn, is er een harde overgang tussen zoet en zout water gekomen. Vandaar dat er gepleit wordt om de dammen op een kier te zetten. Zodat de vissen langzaam kunnen wennen aan deze overgang. Inmiddels is de situatie zo verbeterd volgens Ernst dat er

weer kansen zijn voor de steur. Op 4 juni jl. werden er een 75tal jonge steuren met mini zender uitgezet. De iste 4 maanden wordt gemeten waar zij zich bevinden. Nadere info kunt u lezen op <https://steuren.ark.eu> Als alles mee zit zal er vanaf 2030 een groots programma voor de herintroductie van de steur gestart worden. Dat betekent dat de volgende generatie Woerkumers wellicht weer deze kolos langzaam langs het Woerkumse strandje kan zien zwemmen.

Nog niet zo gek lang geleden (un klèën hortje) woonden er nog hele Woerkumse families in de vesting. Ze werden als "poorter" geboren en bleven daar dan nagenoeg hun hele verdere leven. Veel voorkomende achternamen waren o.a.: van Straten, Viveen, Baks, Struik, Hartman en de Joode; ja en dan is het toch wel erg lastig om al die gasten uit elkaar te houden; vandaar dat er van oudsher "bijnamen" aan personen werden gekoppeld en zodoende had een groot deel van de Woerkummers zo'n extra naam.

We hebben met het Genootschap der Woerkumse Taol eens een "bijnamenlijst" gemaakt van Woerkummers die we allemaal kenden; dat waren er meer dan 250 en in het dagelijkse leven van de jaren 1900 wist iedereen wie er met zo'n naam werd bedoeld en dat was wel makkelijk met al die zelfde achternamen.

Toch was het wel eens oppassen met het gebruiken van zo'n naam; soms lag dat gevoelig of was het beledigend en bepaalde families "juinden er op los" als het verkeerd viel: "Heeje, zookte ruzie!" Mår goed, veel bainaome waore gewõdõn praktisch en logisch, zoås: de dikke Kee, de rooie Cor, Bram de neus, de lange Aai, scheel Dientje enz. Sommige naome hådde un åndere betekenis, zoås: de Piemelo, de Kul en Pilo.....

Maar er waren echter ook wel hele bijzondere namen, waarvan de herkomst niet meer te achterhalen viel, zoals: d'n Euje, ut Doeperke, d'n Olks, Oewak en de Loziko om er maar 's een paar te noemen. Vervolgens was er nog een categorie "komische bijnamen". Een greep daaruit: 't Scherp Hitje, de Botterkont, d'n Hakkeslof, de Pooierreet, ut Sodabolleke, de Nekomdraaier en Tien veur Tweeje. Ja en ook destijds de plaatselijke predikant, die op een motorfiets reed en knallend over de dijken scheurde en af en toe tot de orde geroepen moest worden, kreeg al gauw een naam en werd in Woerkum "ut vliegend Evangelie" genoemd. Neeje, niemånd wier gespaord hoor". Wat ik al zei, je kon niet altijd een "bijnaam" in het "bij-zijn" van de persoon zomaar gebruiken. Toch waren er wel eens vindingrijke manieren om iemands bijnaam te camoufleren: de vishandelaar Teunis Wijnbelt werd in Woerkum "Tunnis Klop" genoemd en de groentehandelaar Pieter de Joode "de Pikelo". Dagelijks bezorgde De Joode groente en fruit bij Wijnbelt en 1 x per week bracht hij ook de rekening mee. Met een verholten lachje en pretoogjes zei de Joode dan: "hier is de rekening en Tunnis Klopt 't?" , waarop de scherpe Wijnbelt antwoordde: "ik zål 't gelaik 's narekene, meneer de

Pikelo" jao, die twee konde mekaore wel hebbe l Enne : Och Jõh, wå kin jou ut schele Huub, wås t'ok nog èene. Maar over vindingrijk gesproken. Un vraigezelle visser, baigenaomd "Thijs Potje" kon gin klokkaike, mår droeg veur de schain wel un lozie en ås ze hum vroege hoe laot ut wås dån zee tie: hier kik zelluf mår, wånt ås ik ut zeg dån gelõdfde me toch nie . Tenslotte: iedere plaats had ook wel een zogenaamde "dorpsgek". In Woerkum was dat "de gekke Jan". Hij liep 's een keer met een paar mensen op "d'n Gruunen Daik" toen er een kudde koeien aan kwam lopen en de gekke Jan vroeg: "wie hetter nou veurang, die koeie of wai ? " Ja, ja zeg het maar en er is nog steeds geen antwoord op die vraag gegeven na al die jaren l De kwestie ligt nu bij de "Hoge Raad", ze komen er niet uit.

Zo ziede mår: 1 gek kån meer vraoge dån 10 waize kenne åntwõõrde.

Agge då mår wit.

DE TREK DER VOGELS BOVEN DE VESTING

Jan Willem den Besten

Iedere herfst trekken miljarden vogels naar het zuiden, een wereldwonder dan zijn weerga niet kent. Maar waar gaan ze naar toe? Leeuweriken, kwikstaarten, kiekvaten en graspiepers zakken af naar landen rond de Middellandse Zee. Zo-mergasten zoals zangvogels, zwaluwen, koekoeken, boomvalken en ooievaars trekken de Sahara over naar West-, Oost- en Zuid-Afrika. Nederland loopt niet al-leen leeg. Uit Scandinavië en Oost-Europa komen lijsters, vinken, ganzen, eenden, mezen en duiven juist onze kant op.

Woudrichem ligt onder een verkeersader van trekvogels. Wanneer ik tijd heb, bestudeer ik dit fenomeen. De omvang van de trek rond de Vesting is verbijsterend. Ik tel hier in het najaar al snel een kwart miljoen vogels verdeeld over 220 soorten.

Op sommige dagen mist u meer dan 50 duizend vogels die strak, maar veelal hoog, over uw hoofden vliegen! Naast aantallen gaat het ook over individuele karakters. Een roofvogel die haar kop verdraait bij het zien van mij in haar biotoop. Uitgeputte leeuweriken die na een dag tegenwind rakelings over mijn hoofd fladderen. De duikvlucht van een groep trekkers bij bliksem of regen. Vinken en kwikstaarten met rugwind spelen ludiek tikkertje. Of pikken ze elkaar uit venijn? De dag eindigt soms met een eenzame achterblijver die luid roepend aansluiting zoekt bij een groep soortgenoten.

Afgelopen week stond ik op de Mos-terdpoet. Twee Boerenzwaluwen hielden me daar gezelschap. Ze deden zich tegoed aan de vele vliegjes en in rond de toren. Zwaluwen zijn een klein schakeltje in een voedselketen die begint bij planten waarop insecten leven die ge-geten worden door vleermuizen.

Die produceren uitwerpselen waarop vliegjes afkomen die weer voer zijn voor Boerenzwaluwen. Staan zij aan de top van de voedsel-piramide? De natuur gaf snel haar antwoord. Een slechtvalk, 's werelds snelste vogel, suiste over de toren. Met duikvluchten tot meer dan 350 km per uur grijpen ze andere vogels. Gelukkig ontsprongen 'mijn' twee zwaluwen de dans. Hij was blijbaar nog niet toe aan een lunchsnack. De volgende dag waren de zwaluwen wel weg. Met een maag vol torenvliegjes zullen ze hun trektocht hebben hervat en terwijl wij het Poortaal lezen zullen ze als het goed is in de Sahel zijn gearriveerd voor hun winter vakantie. Vraagt u zich af welke technieken ik gebruik om grote groepen vogels op afstand te herkennen en tellen en om dubbel tellingen te voorkomen, kom gerust even langs als u me langs de rivier ziet staan.

DUURZAAM WONEN OP RIJKSWAL

Help mijn man is klusser – maar dan het tegengestelde. Met planning, kennis en hulp van familie en vrienden is Rijkswal 50 omgetoverd tot een prettige woning die voldoet aan alle moderne milieueisen. "In gedachten wisten we hoe we het wilden", zeggen Bert Maas en Hilma van der Elst, die het huis delen met de kinderen Anouska en Nando en hun kat Max.

Om te beginnen is Bert Maas geen klusjesman, maar een professionele bouwvakker, net als vader Dirk die met veel plezier zijn steentje bijdroeg toen het project in februari vorige jaar van start ging. Bert kende het huis goed. Ontelbare keren was hij immers op bezoek geweest bij zijn oom Hans Kant, die er sinds 1985 woonde. Hij dacht tenminste dat hij het huis kende, totdat hij de binnenmuren begon af te pellen en de geschiedenis tegenkwam die teruggaat tot 1896, toen het huis werd gebouwd. Net als de naburige woningen is Rijkswal 50 op de vestingmuur gebouwd.

"Het was vaak één stap vooruit en twee achteruit", herinnert Hilma zich. Bert maakte lange werkdagen. Van werk in de bouw naar het bouwen van zijn eigen huis en kwam om half elf thuis. Alleen zondag was vrij. Het vereiste grote en kleine improvisatie. Een vrachtwagen met beton moest parkeren bij het huis van dokter Walree op de hoek. Met een 50 meter lange slang werd de grijze pap het huis in gepompt. Maar ook voor het interieurontwerp waren creatieve oplossingen nodig.

Een collega maakte een keukeninterieur op maat. Op de tweede verdieping met een fantastisch uitzicht op de haven en de rivier, bevindt zich in een hoek een verhoging. Die is noodzakelijk om de voordeur op de verdieping eronder te kunnen openen. "Niet een keer ging ik daarnaartoe met tegenzin", zegt Bert. "Wat ik deed was geheel naar eigen idee." Op 31 augustus vorig jaar was de bouw zo ver gevorderd dat het gezin het huis kon betrekken. De woning is gasvrij, voorzien van het zonnepaneel, warmtepomp en twee houtkachels.

Hilma van der Elst kwam van Zoetermeer naar Brabant, Bert en Nando Maas zijn van een oud Woerkums geslacht.

Verboden ramen

Claudia Maser

Wanneer je achter een raam werkt zoals ik, dat klinkt wellicht wat spannender dan dat het is, heb je wat meer tijd om naar buiten te kijken en de wereld waar te nemen. Ik zuchtte en vroeg me af waar mijn column over kon gaan. Soms valt het niet mee om inspiratie te vinden, helemaal wanneer de deadline in zicht is, maar spontaan diende deze zich aan. Een groep grijze dames passeerde mijn raam en keek verwachtingsvol naar binnen. Een aantal zag eerst de kat en daarna mij, waardoor ik hun gerimpelde gezichten van vriendelijk naar geschokt zag gaan. Een en al ontroering voor de slapende dikkerd naast mijn toetsenbord en wat later een beschaamde knik voor mij. Wat is dat toch, dames en katten en waarom die schaamte wanneer ze mij zagen? Hadden ze niet naar binnen mogen kijken? Of waren ze bang dat ze iets zouden zien waardoor ze de slaap niet meer konden vatten? In gedachten zag ik hen woelen in hun krakende bedden en de klamme lakens van zich af duwen omdat het schokkende beeld zich steeds naar voren drong. Het zou natuurlijk ook een stout verlangen kunnen zijn. De hoop om een geheim te zien en dan de schrik omdat ze zich betrappt voelden door mijn onverwachte aanwezigheid.

Bij andere huizen naar binnen kijken blijft iets spannends om te doen. De ongeschreven regels van verboden ramen. Niet doen alsof je niet kijkt en ondertussen zoveel mogelijk in je opnemen want je kunt natuurlijk niet stil blijven staan. Uiteindelijk zijn we allemaal voveurs, ook wanneer we al jaren grijs en gerimpeld zijn. Glimlachend kijk ik naar buiten en probeer bij het voorbijvarende schip te zien wat er op tafel staat.

